

SENCE PRIHODNOSTI

Marko Kremžar

Kaj bi rekli o državi katero vlada ena sama stranka, ki ima močnega vodjo, kateremu ubogljivo sledi množica državljanov? Vladna stranka obvladuje vojsko, prav kakor policijo in notranjo upravo, kulturo in tolstvo pa seveda sodno oblast.

Če bi rekli, da gre za totalitarno državo bi seveda uganili, ker pa vemo iz izkušnje dvajsetega stoletja, da je totalitarizem več vrst, se moramo vprašati, da bo slika popolna, ne o tamkajšnjem gospodarskem ustroju. Tu pa nas čaka presenečenje. Čeprav je velik del gospodarstva v državnih rokah, rastejo vzporedno podjetja in tovarne, ki so zasebna last. Zasebno gospodarstvo raste tako hitro, da se prav zaradi njega življenjska raven prebivalstva znatno dviga, kar ustvarja v deželi vedno številnejši srednji sloj prebivalstva. Kakšen totalitaran model imamo potemtakem pred seboj?

Država, ki je bila ne dolgo tega podobna modelu nekdanjega Stalinovega komunizma, dobiva hitro značilnosti nekdanjega Mussolinijevega fašizma in Hitlerjevega nacizma. Tako fašizem kakor nacional socializem sta znala namreč zgraditi totalitarni politični sistem ob zavezništvu industrijalcev in drugih podjetnikov, katerim je država zagotovila nemoten dobiček. Danes je take vrste totalitarna država Kitajska.

Vendar ima kitajski politično gospodarski model v primeri z naci-fašističnim modelom iz prejšnjega stoletja neko posebnost. Če so dobili fašisti podporo med italijanskimi kapitalisti in nacisti med nemškimi, raste kitajski model naci-fašističnega totalitarizma s pomočjo ameriškega, evropskega in azijskega, to je globalnega kapitala.

V globaliziranem svetu, kjer je nadzor nad kapitalom silno težak, če sploh mogoč, gredo naložbe tja, kjer je ob največji varnosti mogoč največji dobiček. Tak kraj je postala Kitajska. Tako v Evropi kakor v ZDA grozi nevarnost brezposelnosti, ker se podjetja in z njimi kapital, selijo na Kitajsko, kjer je delavna sila ne le poceni ampak tudi primerno disciplinirana. Na Kitajskem ni stavk, ni pretiranih socialnih dajatev, lastnika je podjetjem zavarovana z zakoni nespremenljive države in izdelki imajo zagotovljen trg tako v okviru države kakor tudi po poti uradno pospeševanega izvoza. Ker je rentabilnost na Kitajskem ne le večja ampak ima tudi dolgoročno perspektivo, ni razloga, da bi se svetovna podjetja prvega reda ne zasedla v mejah te države, kjer prebiva petina svetovnega prebivalstva.

Tako se dogaja nekaj, kar bi

bilo pred kakim desetletjem težko razumljivo. Podjetja, ki so zrasla v okviru velikih demokracij financirajo razvoj in rast največje totalitarne države na svetu, ki po svoji potencialni moči daleč presega naci-fašistični blok, katerega so pol stoletja prej demokratične države premagale in uničile s pomočjo podjetij, ki jih danes zapuščajo. Interesi kapitala in koristi zahodnih demokratičnih držav, so zadnja stoletja sovpadali, globalizacija pa je postavila to zavezništvo na težko preizkušnjo.

ZDA, že dolga leta gospodarsko blokirajo Kubo zaradi njenega komunističnega totalitarizma, s pomočjo svoje gospodarske sile so zrušile nekdanjo Sovjetsko Zvezo in blok njenih zaveznic, proti Kitajski pa so brez moči. Karkoli bi namreč severna Amerika ukrenila proti tej državi, ki postaja velesila prvega reda, bi bilo v škodo podjetjem, ki imajo svoje odločitvene centre ne vedno na zahodu. Lahko bi rekli, da se je totalitarna Kitajska cepila proti kapitalistični demokraciji s pomočjo njenega lastnega kapitala.

Ima pa kitajski zgled ne druge manj vidne posledice. Evropski kapitalisti so, na primer, pričeli ugotavljati, da je neizrabljeni kubanski trg, katerega se ameriški kapital načelno ogiba, lahko primeren prostor za dobre naložbe. Kolikor oklevajo je zato, ker Castrovo omajano zdravje zaenkrat ne zagotavlja dolgoročne perspektive. Večjo skrb lahko povzročajo demokratičnemu svetu ugotovitve nekaterih gospodarskih teoretikov, da je Kitajska dokaz, da demokracija ni nujen pogoj za zdravo gospodarsko rast. Pri svojih analizah skrbno pazijo, da ne bi kitajskega modela imenovali s pravim imenom. Nesimpatično bi zvenelo, da bi deželo, ki že deset let najhitreje gospodarsko raste, imenovali fašistično. Raje hvalijo njeno notranjo urejenost in trezno dolgoročno planifikacijo, podobno, kot so nekateri njihovi predniki v prvi polovici dvajsetega stoletja, občudovali urejenost nemške nacistične države in storilnost nemške industrije pa pri tem prezirli realnost koncentracijskih taborišč in odsotnost politične svobode. Ne smemo se čuditi, da nekateri 'napredni' politiki tretjega sveta (tudi na tej celine) z veseljem poslušajo take analize in že sanjajo o državnih oblikah, ki bi jim omogočale neomejeno oblast za neomejen čas. Vsekakor je na prelomu stoletja globalni kapital odločno zajahal kitajskega tигра. Vprašanje je, kako bo, kadar ga bo skušal razjahati. Pregovor: „Kdor jezdi tigra, ne more z njega“, je nastal namreč v davnih časih prav na Kitajskem.

5. Vseslovensko srečanje v parlamentu

V državnem zboru je 7. julija potekalo peto vseslovensko srečanje. Na njem se je zbralo več kot 170 Slovencev iz zamejstva in sveta, kar je največ doslej. Razlog za to pa lahko iščemo v tem, da so rojaki želeli spregovoriti o novih pobudah in načrtih sodelovanja med novo slovensko vlado in novim parlamentom. Po uvodnem nastopu zboru Korotan iz Clevelanda so udeležence pozdravili predsednik državnega zbora France Cukjati, predsednik komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki srečanje pripravlja, Janez Kramberger, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukrič in pisatelj Alojz Rebula. Slovence v Argentini je zastopal predsednik krovnega društva Zedinjena Slovenija, Lojze Rezelj.

Kot je dejal predsednik Cukjati, domovina ni bila vedno prijazna, predvsem do določenih generacij političnih izseljencev, vendar pa je treba odpustiti, ne gre drugače. Odnos domovine do rojakov je dolžnost in tega se mora politika zavedati, prav pa je, da jo rojaki na to tudi opozorijo.

Državni sekretar Pukrič je ome-

nil, da nas je prejšnje stoletje delilo, to pa naj nas povezuje. Rojakom se je tudi zahvalil za pomoč, ki so jo ti nudili domovini ob oblikovanju države in osamosvajanju.

Slavnostni govornik pisatelj Rebula pa je dejal, da je s številnimi rojaki delil usodo brezdomovinskosti - družbene odtujenosti in neenakopravne umeščenosti v življenje. Vendar ljubezen do domovine meja ne upošteva. Dejal je, da je usodi Slovencev po svetu prisluhnila Cerkev, ki je mednje poslala duhovnike, drugačno pot do slovenskega življa po svetu pa je poskušala ubrati demokratična Slovenija. Po njegovem država, ko pomaga izseljencem, pomaga tudi sebi. Pisatelj Alojz Rebula je dejal, da zna biti slovenski narod velikodušen do svojih in tudi drugih - to je slovenska etična kvaliteta.

Vseslovensko srečanje v državnem zboru se je nadaljevalo v mestih delovnih skupinah, ki so obravnavale sodelovanje na področju izobraževanja, kulture, športa, gospodarstva, turizma in skrb Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Udeleženci v

teh skupinah so ugotovili, da v Sloveniji ne vedno obstajajo ovire za učinkovitejšo sodelovanje s slovenskimi poslovneži, ki živijo po svetu, da bi morala matična država rojake bolj vključiti v izobraževanje, da mora Slovenija finančno izdatkeje poskrbeti za temeljne slovenske kulturne ustanove v tujini in kulturne projekte, da bi bilo po zgledu drugih držav dobro organizirati vsakoletna vseslovenska športna srečanja, saj bi to pritegnilo mlade, da bi bilo potrebno več narediti za turistično promocijo Slovenije v državah, kjer živijo Slovenci, saj je Slovenija veliko več kot Bled in Bohinj in da bi nam Slovenci po svetu lahko pomagali pri kreptvi domovinske ljubezni, izpostavljeno pa je bilo, da država ne vedno ni izrekla povabil, naj se rojaki vrnejo v domovino. Služiti je bilo tudi veliko željo po čimprejšnjem sprejetju krovnega zakona za Slovence po svetu in predlog, da bi prva nedelja v juliju, ki jo sicer na cerkveni ravni obhajamo kot izseljensko nedeljo, postala dan Slovencev po svetu.

Srečanje se je sklenilo s kulturnim programom v izvedbi kulturnega društva Bazovica z Reke.

60 let povojnega begunstva

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

V nedeljo, 2. julija je v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani potekala osrednja slovenskost ob 60. obletnici povojne politične emigracije. Zborovanje je organiziralo Izseljensko društvo Slovenija v svetu.

Srečanje je bilo res veličastno. Linhartova dvorana Cankarjevega doma, ki ima nekaj čez 600 sedežev, je bila že v petek zjutraj vsa oddana in je marsikdo ostal zunaj. Organizatorji so poskrbeli za ekran, na katerem so potem lahko v predverju sledili programu tisti, ki niso imeli vstopnic. Prisoten je bil tudi predsednik vlade Janez Janša.

Janša je v svojem govoru posebej izpostavil pomoč izseljencev v času osamosvajanja. „Za njihovo pomoč pri mednarodnem priznanju samostojne Slovenije, ko so svoja zunanja ministrstva dobesedno zasuli z zahtevami po takojšnjem mednarodnem priznanju Slovenije, jim ne bom nikoli dovolj hvaležen,“ je dejal Janša in se ob tej priložnosti javno zahvalil v imenu slovenske vlade. „Mineva 60 let od konca druge svetovne vojne in vsega, kar je vojna in v njenem okviru izvedena komunistična revolucija prinesla v svojem zaključku in posledicah. Ena od posledic so bili tudi desetisoči naših rojakov, prisiljeni v begunstvo in izseljenstvo,“ je dejal Janša in dodal, da je ta val beguncev „domovini in narodu vzel velik del najposposobnejše gospodarske in kulturne elite, po tragedijah v preteklih desetletjih pa še dodatno oslabil slovensko narodovo telo“.

Slavnostni govor je imel nar

argentinski rojak Božidar Fink. Previ del smo objavili v prejšnji številki, zaključek pa danes na 2. strani našega tednika.

O kulturnem programu lahko rečem, da je bil izredno emotiven. Zbor Korotan iz Clevelanda z dirigentom Janezom Serženom se je predstavil z dvema skladbama, ki sta zrasli na njihovih tleh: s kantato Pozdravljena zemlja Metoda Milača (ob spremljavi 18 instrumentistov) ter naša pesem s pianistom Ivanom Vombergarjem. On je tudi spremljal Bernardo in Marka Finka pri njunih vložkih med recitacijami V znamenju Križa, ki jo je podala recitacijska skupina iz Argentine pod vodstvom Blaža Mikliča. Zaključek je bil spet zelo nabit, saj je vsa dvorana zapela najprej Kje so tiste stezice, nato pa še himno Slovenija v svetu. Programu je namreč bilo priloženo besedilo dveh kitic in moram reči, da je pesem napolnila prostor.

Poleg Janše so v prvi vrsti sedeli še nadškof Alojzij Uran (imel je maro ob izseljenski nedelji v stolnici, kjer mu je nuncij izročil palij), minister za finance dr. Andrej Bajuk, minister za zdravje dr. Andrej Bručan, minister za pravosodje dr. Lovro Šturm, evropski poslanec prof. Alojz Peterle, minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič, državni sekretar Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukrič, poslanec NSi v DZ iz Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Drago Koren in mnogi drugi predstavniki vladne in civilne družbe.

GB

Napadi v Angliji

Rože žrtvam, na podzemski postaji King's Cross

Več kot 50 mrtvih in 700; tak je tragičen izid terorističnih napadov preteklega četrтка 7. julija v Londonu. Bombe so neznanci podstavili na več postajah podzemne železnice in v avtobusu. Končne številke ne niso znane. Britanska policija je uprizorila pravi lov za storilci. Preiskava je „prednost“, zato policija poziva tudi javnost, naj posreduje informacije, je dejal predstavnik Scotland Yarda Alan Crookwood. Kdo je odgovoren za napade, ki veljajo za najhujše v britanski prestolnici po drugi svetovni vojni, ne ni znano. Po navedbah britanskega zunanjega ministra Jacka Strawa nosijo eksplozije pečat teroristične organizacije Al Kaide. Voditelji skupine G8, ki so se mudili na srečanju na Škotskem, so potrdili svetovno zavezništvo proti mednarodnemu terorizmu.

RESNICA, SAMO RESNICA

(ZAKLUČEK GOVORA BOŽIDARJA FINKA V CANKARJEVEM DOMU NA PROSLAVI 60. OBLETNICE ODHODA OD DOMA SLOVENSKE POLITIČNE EMIGRACIJE)

Nikakor tudi ne sprejemamo, da bi smela kaka skupina zase razglazati: Narod smo mi! Sploh pa ne more biti izdaja samo v zunanjem ravnanju. Pri izdaji je vedno premišljen naklep, da se uniči ali onesposobi to, čemur je storilec zavezan. Samo kak popolnoma oslavljen duh bi si mogel umisljati, da je bila naša obramba v skrajni sili namerjena v uničenje celega naroda. Premišljeno govorjenje o našem narodnem izdajstvu pa obtožujemo kot sramotitev slovenskega naroda.

Sicer pa se je treba spomniti, da je po komunistični morali dopustno vsako sredstvo, ki pelje k cilju, tudi obrekovanje ter prelamljanje besede in zvestobe. Kdo nam torej očita izdajstvo?

Pri naših komunistih je bilo primerov izdajanja in izneverjanja na pretek. Najprej so stopili na pot veleizdaje s tem, da so se s preziranjem zakonite vlade postavili v vlogo edinega oblastnika in sovražno nastopali proti preostanku redne vojske v domovini.

Ko so klicali k uporabi proti okupatorjem, so s prevaro prikrivali resnični namen, da po vojni prigrabijo oblast samo za svojo partijo. Po njihovi zamisli je bil upor naravn in prvi vrsti proti domačim idejnim nasprotnikom, okupacija pa jim je dajala ugodno prilžnost.

Z vplivanjem na domoljubna čustva so zavedli v boj proti okupatorjem dosti poštenih rojakov, ki so popadali kot žrtve prevare, da je upor smiseln in uspeh verjeten. Z njim so izzzvali neizmerno več žrtev zaradi okupacije, ki je bila že tako preveč boleča.

Z dolomitsko izjavo je komunistično vodstvo ogoljufalo nekomunistične zaveznike in si jih povsem podredilo.

Komunisti, ki so sicer klečeplazno častili Stalina, so se izneverjali celo njemu, ko niso upoštevali ukaza, naj ne začenejo odkrite revolucije, pozneje pa so njegove privržence vlačili v pekel Golega otoka.

Verolomnost komunistov je bila očitna in tem, kako so ravnali z nasprotniki, ki so se jim na njihove obljube vdajali. Prelamljali so obljubo in jih morili s sramotnim preziranjem moralnega čuta, vojaške časti in mednarodnih pravil.

V času svojega vladanja so iznašli prevaro, s katero so slepili svet, čerpa se odmakajo od boljšeziškega dogmatizma. Delegatski sistem in samoupravljanje splošnega ljudskega premoženja so razglazali za pristno ljudsko demokracijo in odstop od državnega kapitalizma. V resnici je to bilo stanje brez oblasti in brez lastništva. Uveljavljala se je torej tretja faza procesa v odmrtni državi in v družbo brez razredov. Edini trdni oblastnik in razpolagatelj je ostala slej ko prej vsemočnejša in vseobsegajoča partija.

Ob propadu so voditelji komunizma izdali svoje privržence s tem, da so zatajili prejšnje ime, simbole in ideale. Utopistični evangelij so zamenjali za program kapitalističnega liberalizma, ki so se ga oklenili, da po njem ohranijo oblast, gospodarsko moč in čast.

Še vsa leta po osamosvojitvi pa so hoteli sami in njihovi zagovorniki zavajati v zmoto z zatajevanjem revolucije. Tedanji boj je bil po njihovem zatrjevanju kristalno čist boj za osvoboditev naroda, brez vseh drugotnih namenov. Na laž jih je postavljala znana gospa, ki se rada zavzema za pieteto do mrtvih iz sentimentalnih razlogov, ne pa, ker bi bili vredni spomnjenja, ki so si ga zaslužili v življenju. Dobesedno je napisala: „Enačenje revolucije z NOB je vzdrževala prav socialistična oblast, kateri je krila temelj prav zveza borcev. Vsak dan smo poslušali tirade zoper tiste, ki blatijo NOB in revolucijo.” Dovolj jasna beseda! Sicer pa dokumentarni viri neovržno dokazujejo, da komunisti niso že od začetka hoteli samo meščansko-buržujeske revolucije, ampak so delali pravo proletarsko revolucijo. Kardelj je že 1940. napovedal, da bodo mi v oborožen upor proti okupatorju samo, če bodo imeli možnost za revolucijo. Petnajst let so torej skrivali revolucijo, zdaj je ne morejo več. Resnica je močnejša kot laž. Narodnoosvobodilni boj ni bil samo prepleten z idejami revolucije — kot je priznaval prejšnji državni predsednik — ampak so mu bile revolucionarne ideje začetni nagib in vodilo.

Če ima zdaj kdo ob priznavanju revolucije grenke občutke, ima razloge za to. Teroristično divjanje res ni imelo revolucionarnega romantizma, nostalgije in mitičnosti. To ni bil upor proti obstoječi domači oblasti, ki je seveda nismo imeli, ampak bratomorno uničevanje, s katerim so komunisti pripravljali teren za nasilen prevzem oblasti po odhodu okupatorjev. Laž in prevara torej prej in še daleč v dobi samostojnosti!

Taka je etična podoba naših nasprotnikov, ki nam hočejo še zdaj jemati čast in dobro ime. Ne priznavamo jim moralne upravičenosti, da bi nam smeli očitali kakršen koli prestop proti dani besedi in zvestobi. Zato poslušamo žalitve in krivične obtožbe s ponosno zavestjo, da nam ne morejo jemati časti.

Osrednje javno mnenje se vse bolj obrača k spoznavanju celovite zgodovinske resnice, po kateri bo mogoče bolj pravično vrednotiti nekdanje odločitve. Očitno se tudi hitro oddaljujemo od tega, da bi bil marksizem kot nekdanji opij za intelektualce. Že davno pa naj bi se tudi država izrecno

ogradila od vse komunistične preteklosti ter obsodila medvojno in povojno teptanje človekovih pravic in demokratičnega reda. Šele to bi namreč lahko odpiralo pot k javnemu pravnemu stanju.

K ugodnemu razvoju pripomore novo zgodovinsko strokovno poglobljenimi obsežnimi objavami. Naj nam bo dovoljeno, da s tega mesta spomnimo tudi strokovnjake v mednarodnem javnem pravu, kako pomembno bi bilo, da s pravnega vidika utemeljijo pred javnostjo poglede na ravnanje dejavnikov v vojnem času in neposredno po njem. Poglobljeno utemeljevanje bi bilo potrebno na primer o teh vprašanjih: kako se sme in mora prebivalstvo v svojem interesu vesti do okupatorja; pod katerimi moralnimi in pravnimi pogoji je dopusten upor in katere so torej njegove omejitve; kako velja mednarodno vojno pravo za spopade, ki niso meddržavne vojne; kako je treba pravno ocenjevati partizanstvo glede na njegovo preziranje vojnih pravil; kakšen vojaški položaj in mednarodnopravno upravičenost je imelo domobranstvo kot domača oborožena sila; kateri je bil vojaški status Slovenske narodne vojske v Vetrinju in po izročitvi domačim nasprotnikom; množični pomori vojakov in civilistov po vojni niso bili samo zločin zoper človečnost, ampak tudi posebno vojno hudodelstvo zoper ranjence in bolnike ter vojne ujetnike in izročene civiliste. Pomembno bi bilo utemeljiti državnopravni pomen razglasila 3. maja 1945 na Taboru v Ljubljani, s katerim je bila oklicana narodna država, imenovana začasna vlada in ustanovljena Slovenska narodna vojska. Strokovne pravne ugotovitve bi še več pripomogle k bolj razumnemu ocenjevanju odločitev na obeh straneh.

Zbrani smo pod znamenjem Slovenije v svetu ter ob spominih na dogajanja pred šestimi desetletji in njihove posledice. Kar pri tem mislimo, tudi izpovedujemo, a ne kot samopomilovanje in še manj kot pobujanje materevalnosti, ampak zaradi očitnevanja narodove vesti. Po svetu nosimo ogenj, ki nas prežareva z idealom slovenstva, in tega nam nihče ne more veljavno odreči. Ogenj prenašamo tudi v mlade rodove, ki Slovenije nimajo za rodno domovino, vendar so ji duhovno prirasli.

Naša skupna zasidranost v slovenstvu torej ni samo nostalgčno domoljubje, hrepenenje po izgubljenem in vase zaprta zasanjanost. Žar našega ognja se odraža v ustvarjanju in poustvarjanju slovenskih duhovnih vrednot. Z njimi sooblikujemo duhovno podobo slovenstva, ki nima krajevnih meja. Z delom našega uma in rok se lepša in izboljšuje svet, a po njem raste tudi Slovenija. Mnogi zunanji javni delavci na duhovnem ali tvarnem področju, številni znanstveniki in umetniki, vzgojitelji in socialni pobudniki so žarki v snopu luči, ki sije iz slovenskega duha v široki svet. Naši darovi svetu morejo biti tudi darovi Sloveniji, ki je po njih res vse bolj prepoznavna in ugledna. Za verne so darovi žrtev in dela predvsem tudi nadnaravno zaslužni. Osrednja Slovenija pa naš prispevek vedno bolj priznava in ceni. Želimo, naj še poveča skrb za rojake, ki živijo zunaj nje, a ne samo kot za oskrbovance. Vključuje naj jih tudi kot sodejavnike pri oblikovanju in vodenju narodne usode.

Ko se klanjamo spominu vseh naših civilnih in vojaških junakov in mučencev, zagotavljamo Sloveniji, naši rodni domovini ali domovini prednikov, spoštovanje in ljubezen. Zaupamo, da bo Slovenija zaradi zasluženja vse krvi, ki je bila iskreno prelita za njeno pravico, in zaradi ljubeče skrbi njenih hčera in sinov še vse bolj uspešno stopala v dobo pravično urejenih odnosov za srečen duhovni in tvarni razvoj posameznika in družbe ter prečiščena in s ponosom soustvarjala pravičen in varen svetovni red.

(Konec)

Draga mladih 2005 v Celju

V Domu sv. Jožefa v Celju je potekal tradicionalni intelektualni forum mladih iz Slovenije in zamejstva Draga mladih 2005. Predsednik DZ France Cukjati je kot osrednji govornik izpostavil pomen solidarnosti, ki je tudi letomnja tema foruma.

Okrog 60 udeležencev Draga mladih je z vidnimi predavatelji in gosti okroglih miz iz akademskega, kulturnega, novinarskega in političnega okolja razmišljalo o duhovnih, antropoloških, socioloških in ekonomskih

temeljnih fenomena solidarnosti.

Draga mladih je kot forum zrasel iz vsakoletnega srečanja Draga, ki poteka konec avgusta v Opčinah pri Trstu. Forum je zgrajen na vrednotah slovenstva, demokracije ter povezovanja. Letomnje mladinsko srečanje drugič poteka v Sloveniji in se bo odslej vsako leto selilo v drugo slovensko mesto. Pri pripravi letomnjega srečanja je sodelovalo 30 študentskih in mladinskih organizacij iz Slovenije, Italije in Avstrije.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Ni povratka. Tak je vtis o položaju v peronizmu, potem ko so se ločeno vpisali in predstavili kandidati obeh struj vladne stranke v provinci Buenos Aires.

Spoštovani gospe. V četrtek, 7. julija je predsednikova žena uprizorila začetek volilne kampanje. Javno je v La Plati, glavnem mestu province Buenos Aires, predstavila svojo kandidaturo za senatorsko mesto v državnem parlamentu. Potem, ko je Duhalde zahteval dodatna poslanska mesta na skupni listi, je Kirchner dejansko pobesnel in prekinil vsak stik s svojim bivšim zaveznikom. Vse kaže, da ni povratka v „skupen hlev“, ker očitno ne more biti ene črede z dvema pastirjema. V tem tonu je izzvenel tudi govor gospe, ki je Duhaldeja primerjala z gospodarjem mafije v filmu „Boter“ (El padrino). Dva dni za tem je predstavila svojo kandidaturo tudi Duhaldejeva žena Chiche, ki je za cilj svojih punčic izbrala sedanje predsednika in zatrdila da „peronizem se ne najema in se ne prodaja“ v jasni omembi ideološke razlike med enim in drugim.

Pljuvajo v nebo. Nertokrat nam razvoj dogodkov pokaže, da argentinska politika in izjave najvišjih predstavnikov temeljijo na slabem spominu. Predsednik in njegova žena sta zadnje čase zelo poudarjala pojem, da se borita proti „stari politiki“, ne da bi se spomnila, da je Kirchner dosegel predsedniško mesto prav po poti manevrov iste stare politike. Ko je sprejel kandidaturo, jo je sprejel iz rok „bota“. Poleg tega je na tribuni ob predstavitvi kandidature gospe Cristine bilo kar trinajst guvernerjev raznih provinc. Številni od njih so še za časa Kirchnerjeve kandidature bili tesno povezani z Menenom. In na kandidatnih lista Kirchnerjeve „Fronte za zmago“ je kar nekaj imen, ki so še danes tesno povezani z Menenom in njegovimi nasledniki. Predsednikova oznaka, da želi poudariti razliko med starim in novim, ter med levico in desnico, tako izgubi svojo težo.

Prijatelji in sovražniki. Poudarjamo, da tukaj ne gre za politične razlike, temveč za kose oblasti. Polovica Kirchnerjeve vlade je namreč posledica dogovora med obema, ko sta pred dvema letoma pripravljala novo vlado. Ni zato brez podlage jeza nekaterih duhaldistov, ko govorijo o „izdajalcih“. Drugi kandidat na listi senatorjev z gospo Cristino, obrambni minister José Pampuro, je bil član Duhaldejeve vlade in je v tej vladi našel mesto le zaradi „botrove“ odločbe. Poleg tega je bil osebni prijatelj in tudi družinski zdravnik Duhaldejevih. Zato ni čudno, da je

gospa Chiche v svojem govoru opomnila, kaj vse je njen mož kot predsednik storil in kako je izročil umirjeno državo in ti dve leti pomagal k normalnemu razvoju ustavnega življenja. Manj umirjeno je nastopil predsednik poslanske zbornice, duhaldist Camaño, ki je zahteval, da naj odstopijo „vsi ministri, ki so prišli na svoja mesta z mafijo“ in seveda tudi guverner province Buenos Aires Felipe Solá, ki je prišel na svoj položaj prav tako po milosti Duhaldeja in je sedaj zvest Kirchnerjev oproda. Zato je popolnoma nesmiselno govoriti o kaki ločitvi duhov v peronizmu, temveč le o ločitvi interesov. Isti guvernerji, ministri in kandidati, ki danes sestavljajo Kirchnerjev dvor, se bodo lahko jutri prisilili kamorkoli, ko bo veter potegnil v drugo smer.

Kakovost kandidatov. Kot imamo med narodom popolnoma izprijene a tudi mnoge poštene, tako je tudi na kandidatnih listah. Najbolj pestro je seveda v prestolnem mestu Buenos Aires. Tukaj se je poleg doslej omenjenih kandidatov neprčakovano predstavil tudi bivši in polemični gospodarski minister Domingo Cavallo in njegova soproga Sonia. Njegov nastop je najbolj z veseljem sprejela (morda tudi podprla?) vlada, saj bo pobiral glasove na desnici in najbolj škodil Macriju in njegovim zaveznikom, ter olajšal delo vladnemu kandidatu, zunanjemu ministru Bielsi. Drugo tudi presenetljivo kandidaturo za državno poslanko pa pooseblja znana televizijska zvezdnica Moria Casan, ki se opira predvsem na dva močna in od vseh poznana argumenta. Vendar, če so Italijani svoj čas lahko izvolili pornozvezdnico Cicolino, zakaj ne bi Argentinci mogli izvoliti Morie? Bil bi le nov dokaz da imajo narodi zastopnike, kot so jih vredni.

Družba brez smeri. Medtem pa se življenje v družbi skoraj nemoteno razvija po starih timicah. Ni pričakovane socialnega izboljšanja, inflacije vlada ne more ugnati in brezposelnost še vedno močno prizadeva zapostavljeno prebivalstvo. Zlasti močno odmeva cena nepremičnin in poriva v ospredje stanovanjsko krizo. Razne stavke se ponavljajo in piketeri, sedaj tudi kandidati na vladnih listah, so lastniki cest in mostov. Za nameček je še sindikalizem ponovno zadel v krizo. Predstavnik transportnega sindikata tovarnjakov Hugo Moyano je bil potrjen za edinega glavnega tajnika CGT, brez prisotnosti „debelih“, vodij velikih sindikatov storitev. Njegova nasprotnica Susana Rueda pa grozi z razkolom. Torej nič novega, sami stari vici.

PRISTAVA

Proslavili smo jih

OČETJE IN DOMOVINA

Junij je mesec važnih proslav za zdomske Slovence. Na Slovenski pristavi smo združili dve praznovanji: očetovski dan in dan slovenske državnosti.

Šolarji, njih stari in stari stari smo se zbrali k mami daritvi, kjer je naš župnik pater Kukovica vzpodbujal otroke k sportovanju, ljubezni in pokornosti svojim očetom. Šolski zbor je med mami lepo prepeval.

Po prihodu slovenske in argentinske zastave in petju himen, sta pozdravila očete predsednik Slovenske pristave Edvard Kenda in predsednik mladine Aleks Mele.

Otroci nižjih razredov so, prek povezovalne niti pesmi Abraham 'ma sedem sinov, prirčno izrazili čustva svojim očetom, ter jim korajžno zapeli priložnostne pesmi.

Ob 14. obletnici slovenske države je navduševalno spregovorila gdč. Helena Zarnik, nakar je sledil prizor višjih razredov, ki ga je spisal Miha Gaser, režiral pa Dominik Oblak. V njem je dobro prikazana težka pot iz domovine pregnanega kulturenega velikana dr. Tineta Debeljaka, ter vzročna zveza krvoprelitja domobrancev z osamosvojitvijo slovenske države. Ob koncu so se zahvalili Bogu ter očetom in dedom za slovenski jezik, ki je važen del naše državnosti. Proslavo je zaključilo veselo prepevanje šolskega zbora.

Najlepša hvala požrtvovalnim učiteljem, ki so skrbele za učenje pesmi, napovedovanje, okrasitev prostora, spremljavo na klavir, ipd., ter Marku Čopu za ozvočenje prostora.

NG

DOMOBRANSKA PROSLAVA

Zadnja nedelja v mesecu juniju pa je bila posvečena spominu žrtev komunistične revolucije in okupatorjevega nasilja na Slovenskem med drugo svetovno vojno. Po mami, ki je bila tudi darovana za vse pobite domobrancel, se je začel spominski program, kjer je pater Alojzij Kukovica najprej zmolil žalno molitev.

„Čez noč sem postala deset let starejša“. Tako je začela ga. Vera Kokalj

Zurc svoj govor. Opisala je življenje in smrt očeta Franceta. Še mladenič je stopil v orlovsko organizacijo in skupaj z bratom bil ustanovni član Orla v Ihanu. Kot oče velike družine se je moral boriti za njen gospodarski obstoj, zlasti med svetovno krizo leta 1930-1935. Toda te težave mu niso jemale moči ne volje, da bi deloval v verskih, prosvetnih in političnih organizacijah. Cerkveni pevec in ključar, kandidat za župana, občinski odbornik, član Slovenske ljudske stranke zlasti posvečen socialnemu delu. Ni nasedel članom Osvobodilne fronte, ki so v začetku leta 1942 skušali prevzgojiti družino, a brez uspeha, saj sta oče in mati poznala njihov namen in delo komunizma v Rusiji, Ukrajini in Španiji.

Pokončne osebe so nasprotniku trn v peti. Tako se je zgodilo s Francetom Kokaljem, katerega so partizani septembra 1944 ustrelili na domu, med jokom in molitvijo žene in hčerá. Izpolnila se je njegova zadnja želja: „Raje vidim, da me tukaj ubijete, da bo družina vedela, kje bom pokopan“. Bil je prva komunistična žrtev v družini, a ne edina. Dva sinova sta bila pri domobrancih. Starejši, France, je bil ubit v Teharjah; mlajši Janez se je čudežno rešil in prišel kot begunec v Argentino skupaj z materjo in sestrami.

Sledil je drugi del programa: pisatelji in pesniki v ustih mladine. Ne pozabi ...! (K. Mauser); Že dolgo čakam te in Trije so odšli (I. Koronec); Mir (F. Papež), Križ je (T. Rode), Hvala Ti, Gospod (A. Miklavec), Moj ded (B. Golob) in Pridite na gostijo miru (F. Dular). Uvodne besede je posredovala Mirim Jereb Batagelj. Za občuteno branje so bili odgovorni Martin Zarnik, Ivan Klemenčič, Karolina Kenda, Tatjana Rožanec in Marjanka Grohar. Pri zvoku in spremni glasbi je bil Marko Čop, pri ureditvi programa in sami zamisli pa Dominik Oblak.

Leto za letom se nam znova porajajo solze v očeh, ko poslušamo pričevanja preživelih žalostne usode slovenskega naroda. Tukaj smo, daleč od materine in očetove zemlje, a blizu resnice, ki ste nam jo izročili kot najdragocenejši dar. Po šestdesetih letih je resnica postala močnejša od vseh potvorb, ki jih je komunistični režim vcepil slovenskemu narodu. Zato smo ob zaključku vsi navzoči, kot leto za letom, poklonili naši junakom himno Oče mati ...

AMKH

Slovenci v Braziliji

Pevski zbor v São Paulo

Rojaki pri mami

V narodnih notah

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V nedeljo, 13. junija, so imeli v Slovenskem domu v San Martinu in v Slomrkovem domu v Ramos Mejia domobransko proslavo.

V četrtek, 16. junija, je imela svoj redni mesečni sestanek Zveza slovenskih mater in žena — San Martin. Vodila ga je predsednica, Marjeta Smersu Boltežar. V Spomin na 60. obletnico odhoda od doma je ga. Pavči Maček Eiletz pripovedovala o svojem doživetju, ko sta bili s sestro „Zaprti v Teharjah“.

V soboto, 18. junija je bil v Slovenski hiši poslovilni večer Rasti XXXIV — pred potovanjem v Slovenijo. Sv. mami v slovenski cerkvi Marije Pomagaj je daroval g. Franci Cukjati. Nato je bil v dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana program. Sledila je pogostitev.

V nedeljo, 19. junija smo v Argentini praznovali očetovski dan. V Hladnikovem domu v Slovenski vasi je bila domobranska proslava.

V Slovenski hiši je bila 4. konferenca (občni zbor) odbora SDS Argentina. Pričela se je s sveto mami v cerkvi Marije Pomagaj. Sledila je volilna konferenca.

Isti dan je bila na Pristavi šolska proslava dneva državnosti in slavje očetovskega dne.

V ponedeljek, 20 junija je

bil na Pristavi sestanek Zveze slovenskih mater in žena — Pristava. Ga. Cirila Pemišek Žužek je brala izpiske iz očetovega dnevnika. Vabljeni so bili tudi možje.

Isti dan je bila v cerkvi sv. Jožefa v Lanusu spominska sv. mami ob 40. obletnici smrti mons. Janeza Hladnika.

V soboto, 25. junija je bil v Slovenski hiši praznik slovenske državnosti. V cerkvi Marije Pomagaj je bila sv. mami za pokojne in žive slovenske javne delavce. Nato pa je bila v dvorani slavnostna akademija, med katero sta prejela posebno odličje g. Anton Kastelic in arh. Jure Vombergar. Istočasno je bila v dvorani razstava slovenskih likovnih umetnikov. Sledila je prijateljska večerja.

V nedeljo, 26. junija je bila v Našem domu v San Justu spominska proslava ob 60-letnici poboja domobrancev in našega odhoda iz Slovenije.

Isti dan je bilo v Našem domu tudi drugo letno srečanje Društva slovenskih upokojencev. Prav tako je bila domobranska proslava na Pristavi.

Isti dan je bila domobranska proslava tudi v Našem domu v San Justu.

Praznovanje prvih sobot v slovenski cerkvi Marije Pomagaj je letos pod geslom „Evharistija je vir našega živ-

Slovenska skupnost v mestu São Paulo, ni pač tako številna, kakor v Buenos Airesu, toda trudi se, da bi ohranila slovensko besedo in kulturo med Slovenci in slovenskimi potomci v Braziliji.

V Braziliji ni slovenskih osnovnih šol ali kakega slovenskega tečaja. Obstoj pa širiglasni slovenski pevski zbor (Coral Esloveno), ki ima vaje vsak ponedeljek zvečer, na domu gospoda Frica in ge. Margaride Hlebanja. Meseca maja je slovenski pevski zbor snemal svojo prvo zgoščenko slovenskih in braziljskih pesmi.

Vsako tretjo nedeljo v mesecu se zberejo Slovenci pri slovenski sv. mami v cerkvi Najsvetejšega Zakramenta. Sv. mami se bere v portugalskimi, pojejo pa slovenske cerkvene pesmi, kar ustvari slovensko vzdušje.

Dne 26. junija je slovenska skupnost slavila Dan državnosti. Najprej je vse navzoče pozdravil g. Peter Slavec, v imenu predsednika slovenske skupnosti g. Martina Černugelja, ki je bil ravno ta čas na potovanju po Sloveniji. Slovenski pevski zbor je zapel najprej slovensko narodno himno in nato še himno evropske skupnosti. Nato je imela kratek govor gdč. Helena Žužek, v katerem je poudarila zgodovinsko važnost, da Slovenija praznuje že svojo 14. obletnico kot samostojna država, po 1000 letih stalne odvisnosti in zatiranja s strani tujih narodov. Sledil je nastop slovenskega zbora, pod vodstvom g. Viktorja Selina, ki je zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi in za konec tudi braziljsko narodno pesem.

Po končani prireditvi je sledilo slavnostno kosilo, ob živahnem družabnem pogovoru vseh udeležencev.

HŽ

São Paulo, Brazilija

Iz življenja Zveze mater in žena

Po izrednem občnem zboru 2. junij smo nadaljevale s sestankom, ki je že vrsto let posvečen spominu žrtev vojne in komunistične revolucije, od leta 1941 pa do končanih poveljnih pobojev domobrancev, vrmljenih iz zavezniškega območja, iz Vetrinja na Koronkem. Med njimi so odhajale družine — žene, matere in tudi otroci, da bodo pač potovali skupaj v Italijo ... Bilo je prevarano zaupanje!

Za samo žalno uro smo naprosile go. Jožo Šturm s Trnovega pri Ljubljani, znano delavko v posvetnem društvu in drugod, ki je od blizu videla, slutila in prepoznala „znake časa“. Vendar dogodki, ki so sledili po italijanski zasedbi, so postajali vedno hujši. Najprej se je vrgla v dobrodelnost. Vajena organizacijskega delovanja je s skupino deklet in fantov postala oporna roka duhovnika Marjana Kremžarja, ki je križaril po Gorenjski, kjer so nemški nacisti izgnali vse duhovnike ali jih zaprli; in prav tako tajno obiskoval izseljene rojake po Srbiji, kamor nikdar ni prišel ekipe. Požrtvovalni duhovnik Marjan Kremžar je končal svoje mlado življenje zelo tragično v Srbiji. Nepozabljen je ostal v srcih za vedno!

Delo pa se je širilo po drugih področjih. Italijani so odpeljali veliko naših mož in fantov v njihova taborišča — krivične kazenske internacije, kjer so trpeli lakoto, poniževanja in še marsikaj. V vojni je lažjanje trpljenja prva zapoved.

Začele so se tudi pojavljati kratice OF, ki so begale ljudi. Tudi na tem področju se

je znala ga. Joža, ko je po raznih molah po mestih in vaseh organizirala tečaje, da je razrinkavala zavajajoče kratice. Podlaga za to ji je bila okrožnica Rerum Novarum. Razlagala je, da je dialektični materializem zlo za slovenski narod, kot je to učil škof Gregorij Rožman. Pravo pot uči katoliški nauk Cerkve. Seveda, kdor je tako mislil je bil nevaren — tudi dojenček v zibelki ... Kratice OF so povzročile gore gorja in morje solza, bi rekel pesnik. Odgovorni očetje, možje in fantje so bili prisiljeni zgrabiti orožje in braniti domove. Nastale so Varke straže in pozneje domobranci. Tudi njim je pomagala gospa Joža. Mnogo je bilo vojakov po bolnicah; samevali so brez svojcev, ali jih pa že niso več imeli. Za vse praznike so ganjene ranjence obiskale, jih obdarile s skromnim okrepcilom in slovenskim popkom. Zavzeta za „našo stvar“ ni delala ampak enostavno živela, je dejala. Zato je spomin ostal lep, vedno prisoten, a neizmerno boleč!

Zagledale smo se na mizo, kjer je na črni ruti gorela sveča ob rožmarinu, roženkravtu in nageljnih, na komček mahu in zemlje iz Kočevskega roga, na Črne bukve in rožni venec ter na našo čisto zastavo, da smo ob simbolnem grobu pomolili z asistentom g. dr. Juretom Rodetom pogrebne molitve za mučence — junake tiste dobe, ki je zahtevala veliko poguma, plemenitosti in vere v življenje, še bolj pa v smrti!

Gospe Joži se najlepše zahvaljujemo za pričevanje. Povedal nam je le poglavje iz svoje življenjske knjige.

IV. konferenca zdravnikov iz sveta in Slovenije

V hotelu Krka v Novem mestu se je letos med 19. in 21. majem odvijala 4. konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in domovine, ki jo je pripravil Svetovni slovenski kongres (SSK). Na povabilo SSK smo letos sodelovali iz Argentine Viktor Leber („Dvig sinusnega dna z namenom vstavitve zobnih vsadkov v oralni in maksilofacialni implantologiji“), Andreja Praprotnik („Uporaba nove metode elektroencefalografije SIAC pri novorojenčkih z encefalopatijo ipoksijo-ishemijo“), Ema Urbančič Marušič („Zdravstvena nega na področju duševnega zdravja: odgovornost in oskrba zdravstvenih delavcev“) in Marjana Šušteršič Rezelj („Etika biomedicinske raziskave na ljudeh. Novi izzivi zavestne privolitve“). Bili so z nami tudi Marija Grošelj in Pablo xxxx

Prisotni so bili tudi argentinsko-slovenski zdravniki, ki so za stalno naselili v Sloveniji. Prijavljenih je bilo 120 udeležencev, od teh kar polovica iz tujine (ZDA, Argentine, Švice, Kanade, Nemčije, Nizozemske, Italije in BiH).

Osrednji namen teh srečanj je spoznavanje in povezovanje slovenskih medicinskih strokovnjakov in njihovih kolegov iz tujine. Osrednje teme letnjega srečanja so bile etika v zdravstvu, preventiva in zdravljenje kardiovaskularnih bolezni, nevropsihiatrične bolezni, raziskovalno delo slovenskih zdravnikov in primerjava zdravstvenih sistemov.

Častni pokrovitelj konference je bil predsednik RS Janez Drnovšek, glavni sponzor pa podjetje Krka.

Predsednik Slovenskega zdravniškega društva Pavle Poredon je dejal, da kongres pomeni tudi priložnost za slovenske zdravnike iz tujine, da spoznajo slovensko medicinsko stroko, obenem pa predstavljajo slovensko okno v svet. Predsednik SSK Boris Pleskovič je pa dejal, da ima slovenski zdravstveni sektor zagotovljenih premalo finančnih sredstev, ob tem pa izrazil upanje, da bo nova vlada ta problem končno uredila. Po besedah Poredona je srečavanje zdravnikov izjemno pomemben projekt in ne gre le za izmenjavo strokovnih informacij.

Slovenija je temu projektu doslej posvečala premalo pozornosti, pa SSK je organizirano pristopil k povezovanju zdravnikov. Po Poredonovih besedah gre za oblikovanje enotnega strokovnega slovenskega medicinskega stalništva, kar obenem predstavlja tudi izreden dosežek SSK. Po mnenju predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) Borjana Žekra, se koristnost konference kaže v različnih nivojih, in sicer od učenja do izmenjave strokovnih izkušenj. Kot je dejal, v zadnjem času najbolj ambiciozni ljudje odhajajo iz Slovenije v tujino, predvsem podiplomski študenti, ta trend pa naj bi celo naravnal. „Zato je pomembno, da tudi slovenske strokovnjake v tujini priznamo za svoje,“ je pa dejal Žekra.

Na konferenci so bile predstavljene najnovejše možnosti zdravljenja in preprečevanja bolezni v kardiologiji in nevrologiji. Ob tem so bili predstavljeni dosežki znanstveno-razisko-

valnega dela medicinskih strokovnjakov, ki delujejo doma in v tujini. Poleg predstavitve novosti na omenjenih področjih, je bil namen srečanja tudi primerjava predstavitev stanja zdravstvene dejavnosti v Sloveniji in v državah, kjer delujejo slovenski medicinski strokovnjaki. Srečanje naj bi tudi omogočilo zdravnikom, ki delujejo v Sloveniji, vzpostavitev tesnejših stikov s kolegi, ki delujejo v vrhunskih ustanovah v tujini, kar se je že doslej izkazalo kot zelo koristno in učinkovito, menijo v SSK.

Zanimiva je bila okrogla miza z naslovom „Zdravstveni sistem v primerjavi z zdravstvenimi sistemi“, ki jo je vodil minister za zdravje Andrej Bručan. Povedal je, da je Slovenija kljub nekaterim problemom ohranila zadovoljivo raven zd-

Argentinska delegacija, pa pa kanonik Lap, ter v ozadju na levi Jana Čop, glavna tajnica SSK

ravstvenega stanja prebivalstva. Problemi pa so vezani predvsem na organizacijske težave in neustrezno vlogo menedžmenta v zdravstvu, zato je Bručan podprl težnjo Zdravniške zbornice Slovenije za uvedbo sistema ustreznih skupin zdravnikov kot zasebnikov v javnem zdravstvenem sektorju.

Po besedah predsednika zbornice Marka Bitenca, obstaja jo v Sloveniji veliki razlogi za uvedbo svobodnih zdravnikov specialistov, ki bi se povezovali v skupine. Kot je pojasnil, gre za zasebno pobudo v javnem zdravstvu in ne za klasično privatizacijo zdravstva, razlog zanj pa naj bi bil predvsem javni interes. Bitenc je poudaril, da imajo v Sloveniji sedaj le dva zdravnika na 1000 prebivalcev.

Svobodni zdravnik specialist naj bi bil zasebni zdravnik brez svojih prostorov, opreme in zaposlenih zdravstvenih sodelavcev, saj bi svoje delo opravljal v obstoječih zdravstvenih ustanovah. S takšnim načinom dela pa ne bi več potrebovali sedanje organiziranosti zdravstvenih domov z

velikim številom strokovnih delavcev in administracijo. Po mnenju ministra Bručana bo za to potrebno prenesti tudi določene pristojnosti iz občin na državo, tovrstno zasebnitvo pa naj bi spodbujali predvsem na podlagi sprejetega evropskega pravnega reda.

Po besedah Bručana v Sloveniji s tovrstno reformo zdravstvenega sistema zamujajo za več let, za to pa naj bi bila kriva tudi neustrezna miselnost zdravnikov, ki se ne odločajo za tak način delovanja. Slovensko zdravstvo po njegovem mnenju pesti pomanjkanje zdravnikov in diplomiranih medicinskih sester, predvsem zaradi nekdanjega neustreznega sistema planja. Po Bručanovi oceni danes Sloveniji primanjkuje od 200 do 300 zdravnikov.

O primerjavi zdravstvenih sistemov so govorili tudi slovenski zdravniki, ki delujejo v tujini. Dr. Zoran Erjavec je predstavil zdravstveni sistem Nizozemske ter izpostavil predvsem konkurenco pri produktu in ceni na področju sekundarnega zdravstva. Kot je dejal, imajo nizozemski pacienti veliko pravic, izbira zdravljenja pa je odvisna predvsem od načina sklenjenega zavarovanja.

Kanadski zdravstveni sistem je predstavila zdravnica Elisabeth Alis Kocmur, kjer je sistem finančno javno in privatno organiziran, zakonsko pa je določeno, da mora biti zdravstvena oskrba realizirana na temelju potrebe pacienta in ne na temelju za to potrebnih finančnih sredstev.

Do tu le poročilo o dogodkih. Organizatorji so poskrbeli, da smo se počutili kot doma. Že na sprejemu nas je ganila Zdravljica ob spremljavi harmonike. Za družabnost je bilo poskrbljeno in ob dobro obloženih mizah so se razvijali zanimivi pogovori in izmenjave izkušenj. Tamkajnji Slovenci so bili presenečeni nad našo slovenščino, saj so bila vsa naša predavanja podana v slovenščini. Večkrat smo slišali govoriti o našem argentinskem čudežu.

Pa pa nekaj za zaključek. Najbolj pereča tema, ki smo se je dotaknili pri mizi o medicinski etiki je bilo vprašanje o evtanaziji. Presenetil me je slovenski uradni pristop do evtanazije. Kar težko je v argentinskih medijih govoriti proti evtanaziji in so me je zato pa bolj razveselile izjave dr. Pavla Poredona in prim.

dr. Majde Kregelj Zbačnik, ki je govorila tudi v imenu predsednika Slovenske državne komisije za medicinsko etiko. Ona je povedala, da je Slovenija proti evtanaziji in je svojo držo tudi zagovarjala pred Svetom Evrope. Razvila se je debata, med katero so prisotni zdravniki iz Nizozemske zagovarjali nizozemski zakon o legalizaciji evtanazije. Skupali so izpodbili verodostojnost dokazov raziskave, ki trdi, da je sedaj na Nizozemskem med usmrčenimi tretjina takih, ki zato niso prosili, med njimi tudi otroci in duševno bolni.

Ker v teh temah ni bilo soglasja, sta Predon in Zbačnik zaključila debato z izjavo, da je Slovenija za življenje in da spoštuje dostojanstvo bolnika-človeka.

Ko mi misli uhajajo na kongres, mi v ušesih odmevajo besede dr. Jožeta Trontlja, predsednika Slovenske državne komisije za medicinsko etiko, na radijski oddaji: „Družba lahko računa samo na toliko miru, sreče in blaginje, kolikor človeškega dostojanstva je pripravljena priznati svojim članom.“

Nanika Šušteršič Rezelj

VTISI IZ SLOVENIJE

Povezovalna pot treh svetih⁽⁷⁾

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Še pri mizah, po večerji, se je pojavil Kazimir. Še vedno v kratkih hlačah — bermudah — a otovorjen s harmoniko. Takoj se je opazilo, da sta stara znanca. Vsako vižo je zadel, pa naj je bila slovenska, furlanska ali italijanska, v tem duru ali pa v onem. Pojasnili so mi, da so v družini izdelovali harmonike in da ima brata, ki je nanjo pa bolj nor. In ko se skupaj spravita, se kar iskre kretejo. Pa za nas je bil že Kazimir zadosti in nas je zabaval na vso moč. In vso noč. Prav lepo smo se imeli.

Na dvorišču župnišča so med tem spravili skupaj nekaj lesa in drv in hitro je zagorel majhen kres, ki je osvetljeval prostor, okoli

katerega smo posedli po tleh ali po klopah. Toplote se tudi nismo branili, saj je noč prinesla svežino, ki je počasi prehajala na nas in zahtevala od naših trudnih teles več telesne toplote.

Kazijev motor je delal s polno paro, za kar je tudi potreboval goriva. V priznanih vinorodnih krajih smo, zato ga ni manjkalo. Tudi pevci smo 'tankali'. Ljudske, narodne, narečne, znane in neznane so prihajale iz mehov, iz harmonikinega in iz človeških. Čez čas se je opogumil pa kitarist in z ubranim brenkanjem je duet spremljal petje. Za konec pa ne gre drugače, kot da — za večerno molitev in lahko

noč — zapojemo pa Angeljček, varuh moj.

NAPREJ!

Kazimir odloži harmoniko, nekaj se nas pa zadrži ob žerjavici, da jo počasi

pogasimo, saj nesreča nikoli ne počiva. Sicer rdečih petelinov ni več v strehah, a nikdar se ne ve.

„Čuj, Kazi, tele pa nismo zapeli“, se oglasi nekdo. Pa se spet pesem

dvigne, Kazi pa hitro pograbi in nanovo raztegne meh. Sicer v manjšem krogu in iz obzirnosti do sorodnikov, ki so se že spravili k počitku, malo bolj pritajeno pritegnemo v večglasni zbor. Pa pa tole, pa pa ono. In spet ni konca.

V nekem trenutku me Kazimir pogleda, pa pravi: Pa pa tole! In je s sigurnim glasom začel nekdanjo himno Naprej, zastava slave. In pa nekateri drugi so pritegnili.

Kar sapo mi je zaprlo. Navadil sem se že, da se na izletih in srečanjih domačega cerkvenega zbora med domovinske pesmi hitro uvrsti Moja domovina, zapeta z vsem zanosom, z vsemi kiticami in ponavljanji. A to, da bi nekdo v Sloveniji zapel himno, ki smo jo toliko let peli na vseh obletnicah Domov, mladinskih dnevih in prireditvah, tega pa pa ne. Doživel sem polnostni občutek

slovenstva.

Vse mine; minilo je tudi prepevanje. Končno smo se spravili spat. Na skupini si je uredila ležnica v velikem podstrešju župnišča, ki je namenjen ravno prenočevanju večjih skupin. Dvajset, petindvajset ležišč. Spomnil sem se na taborišča. Najprej na gonarkega, kjer je očka pravil, da so bili tako nakup nagnjeni pod motorom, da so se smeli le na komando preobračati z boka na bok, sicer so na koncih izpod motorov ven pogledali. Potem na begunska, kjer so bile že barake, a predeljene le z blagom. Pa nam podstrešje ni bilo zastranujoče; bilo je prijetno, pomirjujoče in je vabilo k počitku.

Včasih je človek željan spanja, da se spočije. A kljub prestanim naporom, se telo ne odloči, da bi privolilo in se predalo sladkemu spanju.

(Nadaljuje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

NEURJE V POSAVJU

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Marija Lukačič je v soboto ob ogledu območij, ki jih je v petek vnovič prizadelo močno neurje s točo, posavskim sadjarjem obljubila državno pomoč zaradi škode, ki so jo utrpeli letos. Po prvih ocenah so več kot 80-odstotno škodo utrpeli tudi vinogradniki, po podatkih kmetijsko-gozdarske zbornice pa so letomnja neurja s točo prizadela več kot 9000 hektarjev v 29 občinah vzhodne in jugovzhodne Slovenije.

NAGRAJENE INOVACIJE

Zlato priznanje za najboljšo inovacijo za leto 2004, ki jih je v Ljubljani tretjič podelila Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), so prejela podjetja Acroni za modernizacijo VOD naprave za predelavo jekla, Cetis za CTiP izdelavo intaglio plošče in Gea Sol International za modularni sistem za izrabo sončne energije za ogrevanje sanitarne vode.

ŠE DVE KNJIŽNICI V COBISSU

Semeniška knjižica v Bogoslovnem semenišču v Ljubljani in Kapucinska knjižnica v Škofji Loki sta postali polnopravni članici sistema COBISS, ki je med drugim dostopen preko svetovnega spleta, so sporočili iz Slovenske škofovske konference. Semeniška knjižica v Ljubljani je najstarejša ohranjena javna znanstvena knjižnica v Sloveniji, ki je bila ustanovljena leta 1701. Za kulturni spomenik pa je bila razglašena leta 1951. Kapucinska knjižnica v Škofiji Loki obstaja od ustanovitve kapucinskega samostana leta 1706. Stari fond, ki zajema gradivo do leta 1800, obsega okrog 5000 enot, novi, ki zajema gradivo od leta 1800 dalje, pa okrog 22.000 enot. Posebna dragocenost knjižnice je Škofjelotški pasijon, ki je najstarejša v celoti ohranjeno dramsko besedilo v slovenskem jeziku.

OBNOVA KONČANA 2008

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik je ob obletnici potresa, ki je 12. julija 2004 prizadel zgornje Posočje, skupaj s sodelavci obiskal Bovec in predstavil program popotresne obnove, ki naj bi bila po načrtih zaključena do leta 2008. Program predvideva, da bo za odpravo posledic potresa treba zagotoviti najmanj devet milijard tolarjev. Podobnik je ob obisku povedal, da je bilo v program obnove v okviru državne pomoči, ki ga je vlada sprejela oktobra 2004, vključenih 520 od skupno 1750 poškodovanih objektov, generalni direktor Direktorata za okolje Radovan Tavzes pa je ministra dopolnil s podatkom, da je od teh 520 objektov 70 do 90 takih, ki jih bo treba nadomestiti z novogradnjami.

PO SVETU

VRH G-8 USPEŠEN

Za generalnega sekretarja Združenih narodov Kofija Annana predstavlja vrhunsko srečanje skupine G-8, ki se je odvijalo v minulih dneh v škotskem Gleneaglesu, uspešen začetek boja proti revščini po vsem svetu. Odločitev o povečanju razvojne pomoči je pozdravil tudi generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) Lee Jong-Wook. „Upam, da se bomo Gleneaglesa spominjali kot začetka velikega projekta, morda celo kot začetka konca revščine“ za milijone ljudi, je menil Annan. Generalni sekretar je v izjavi pohvalil britanskega premiera Tonyja Blaira in ostale voditelje držav skupine G-8, ker so bili pripravljeni sprejeti pomembne odločitve v korist najrevnejših po vsem svetu. Lee je odločitev skupine G-8 opisal kot „zavezo zdravju, ki lahko za vedno spremeni življenja milijonov ljudi v Afriki“. Pohvalil je tudi cilje skupine G-8 glede boja proti malariji in otroški paralizi.

UBOGA ŠPANIJA

Zakon, ki istospolno usmerjenim parom v Španiji omogoča pravico do poroke in posvojitve otrok - v četrtek ga je sprejel parlament - je bil objavljen v uradnem listu, v veljavo pa bo stopil v nedeljo. Omenjeni zakon sta pred objavo v uradnem listu podpisala premier Jose Luis Rodriguez Zapatero in kralj Juan Carlos. Sicer bodo prve poroke istospolnih parov po napovedih španske zveze homoseksualcev in lezbijk mogoče šele konec meseca, ko bodo končani vsi administrativni postopki, s katerimi se bodo na novost pripravili v mestnih hišah in civilnih uradih, ki so pristojni za opravljanje porok.

SPOMIN V SREBRNICI

Več kot 50.000 ljudi se je zbralo v spominskem parku Potočari, kjer je potekala spominska slovesnost ob 10. obletnici pokola v Srebrenici, ko so bosanski Srbi 11. julija 1995 zasedli to muslimansko enklavo in pobili okoli 8000 bosanskih Muslimanov. Slovesnost se je začela natanko opoldne s tuljenjem siren in minuto molka za vse žrtve pokola, pri tem pa je obstala celotna država. Med zbranimi v spominskem parku je bilo največ preživelih in svojcev žrtev tega pokola. Na slovesnosti so se posloville tudi od 610 novih

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

OSEBNE NOVICE

Poroka. Poročila sta se gdč. **Bohuslava Janovska** in g. **dr. Borut Žerjav**, vseuč. profesor v Strasbourgu. Slovesnost poroke je bila dne 2. julija ob 11. uri dopoldne v katedrali v Strasbourgu. Znanemu slovenskemu javnemu delavcu in publicistu in njegovi ge. soprogi izrekamo najlepše želje.

G. Peter Rant, ki je nedavno z odličnim uspehom diplomiral na buenosaerški univerzi kot Contador Público, je v ulici Granaderos 66, Bs. Aires, T. E. 66-0818, odprl gospodarsko pisarno za pravno-ekonomske zadeve, pogodbe in prevode listin. Čestitamo!

Družinska sreča. V družini g. **Alojzija Munda** in njegove žene ge. **Angele, roj. Dolenc** v San Justo se je rodil sinček Andrej-Jože. Družino g. **Mirka Kopača** in njegove žene ge. **Marije roj. Stanonik** je 9. VI. t.l. razveselila hčerka Miroslava-Marta. **G. Lojze Petek** in ge. **Mimi, roj. Kopač**, sta pa bila dobila sina Alojzija. Srečnim staršem nam čestitke.

LANUS

Nam fara sv. Jožefa ima sedaj novi naslov. Sedaj nismo več v ulici Juramento, ampak v ulici Panamá. Zato je pravilni naslov sedaj tale: **San José, Panamá 3572**, Lanús Oeste, FNGR, Pcia. de Buenos Aires.

SAN MARTIN

V nedeljo se je pri vožnji z motociklom ponesrečil g. Franc Vidmar, lastnik mizarskega podjetja v San Andrés. Nezvestnega so pripeljali v sanatorij San Martín v San Martinu. Zdravniki upajo, da bodo ponesrečencu kmalu pozdravili vse poškodbe. G. Vidmarju tudi mi želimo čim skorajšnjo popolno ozdravitev.

BARILOCHE

Barilotški planinci so zborovali

Dne 25. junija je barilotška sekcija SPD opravila svoj IV. Redni letni občni zbor in sicer že pod domačo streho, dasi je ta streha še jako skromna. Udeležba članstva je bila jako dobra in „suma“ je bila korporativno zastopana.

Poročila odbornikov so podčrtala važne organizacijske naloge, ki jih je SPD v preteklem letu opravilo; dograditev zavetišča „Pod Skalco“, nakup novega terena z zidano stavbo, publikacije letnega glasila „Goré“ ...

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imela sekcija nekaj čez 3000.- pesov prometa. Polovico dohodkov daje članarina, drugo polovico pa sestavljajo darovi in odškodnine. Tri četrtine izdatkov predstavljaio investicije v zavetiščih.

V razgovoru o bodočem delu je bil sprejet enoglasen sklep, da ima ureditev počitniškega zavetišča v Bario Lera prednost pred vsemi drugimi nalogami.

Sekcijo bo vodil v prihodnji poslovni dobi sledeči odbor: predsednik France Jerman, podpredsednik in oskrbnik zavetišč Blaž Razinger, tajnik Vojko Arko, blagajnik Jožko Simčič, odbornika: Ivan Arenšek in Lojze Grzetič.

Svobodna Slovenija, 14. julija 1955 - št. 28.

identificiranih žrtev iz Srebrenice. Gre za moške in fante, stare od 14 do 75 let, katerih posmrtno ostanke so izkopalil iz 60 množičnih grobišč po državi. S tem se bo število žrtev iz Srebrenice, ki so jih identificirali in pokopali v Potočarih, povečalo na 1937. Doslej so sicer identificirali 2070 žrtev tega pokola.

POL LETA PO CUNAMIJU

Šest mesecev po uničujočem popotresnem valu, cunami-ju, ki je v enajstih državah ob Indijskem oceanu 26. decembra lani zahteval 176.000 življenj, se mednarodna pomoč od nujenja neposredne pomoči prebivalstvu vse bolj preusmerja v dolgoročno obnovo prizadetih območij. Kljub temu, da je sedaj v sredinču obnova infrastrukture, je prebivalstvo z območja še vedno odvisno od mednarodne pomoči v hrani in drugih osnovnih življenjskih potrebščin.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinctis.com.ar** **Glavni urednik:** Tine Debeljak ml. / **Za Društvo ZS:** Alojzij Rezelj / **Sodelovali so še:** Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Matjaž Čeč, Maruša Zurc Čeč, Irena Fajdiga, Pavlina Dobovšek, Nadica Grohar, Ana Marija Klanjšček Hren, Helen Žužek, Nanika Šušteršič Rezelj. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

SLOVENC I IN ŠPORT

FED CUP BREZ PISNIKOVE

Čeprav oslabljena, je slovenska teniška reprezentanca hrabro in uspešno nastopila prvi dan kvalifikacij za svetovno skupino proti Kitajski v Pekingu. Katarina Srebotnik je v prvem dvoboju premagala Jie Zheng, Andreja Klepač pa je nato klonila proti najboljši domači igralki Na Li. Drugi dan pa so tako v posameznih igrah kot v dvojicah Slovenke klonile in izgubile s končnim izidom 1:4.

Tina Pisnik je pred tem odpovedala svoje sodelovanje pri reprezentanci, ker naj bi jo bolel vrat. Čeprav naj bi bila poškodovana in zato nezmožna igrati na Kitajskem, je kljub temu nastopila na turnirju v Italiji. Ob tej novici so na Teniški zvezi Slovenije seveda bili ogorčeni.

EVROPSKI OLIMPIJSKI FESTIVAL

Mladi slovenski športniki so na olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM) v Lignanu osvojili kar nekaj medalj. Judoistki Tajda Ketin v kategoriji do 52 kg in Lea Murko v kategoriji do 70 kilogramov sta si priborili vsaka svojo zlato medaljo. Bronasto si je v skoku v daljino priborila Nina Kokot.

UMRLA JE ANČKA KERŽAN MAJDIČ

Po dolgi in težki bolezni je v 91. letu starosti umrla slovenska olimpijka, Ančka Keržan Majdič. Ančka Keržan Majdič, rojena 18. julija 1914, je nastopila na olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936, kjer je z gimnastično vrsto osvojila 4. mesto in 46. v mnogoboju. Keržan Majdičeva je bila za gospodoma Longyko in Janežem tretja najstarejša živeča slovenska udeleženka olimpijskih iger.

MLADI KOLESAR - TRETJI

Eden najbolj nadarjenih slovenskih kolesarjev Jani Brajkovič nadaljuje z osvajanjem medalj na največjih tekmovanjih kategorije do 23 let. Na letomjem evropskem prvenstvu v Moskvi si je na kronometru (33 kilometrov) okoli vratu obesil bronasto medaljo, za zmagovalcem Ukrajincem Dimitrijem Grabovskim je zaostal 14 sekund.

ZLATO V ŠVICI

Veslača Iztok Čop in Luka Špik sta v švicarskem Luzernu na sklepni tekmi svetovnega pokala osvojila zmago med dvojnimi dvojci. Drugo mesto je zasedla Nemčija, tretje pa Italija.

TRETJE MESTO DEBEVCU

Rajmond Debevec je na evropskem prvenstvu v Beogradu v najtežji strelski disciplini z MK puško trojni položaj osvojil bronasto kolajno. Zmagal je Rus Sergej Kovalenko, drugi pa je bil Slovak Josef Gonci. V ekipni konkurenci je slavila Rusija, Slovenija pa je zasedla deveto mesto.

ŠE ENO TRETJE MESTO

Slovenski kajakaš Peter Kauzer je zasedel tretje mesto na tekmi svetovnega pokala slalomistov na divjih vodah na olimpijski progi Heliniko v Atenah. Zmagal je Francoz Fabien Lefevre pred Italijanom Danielejem Molmentijem.

OSEBNE NOVICE

Umrla je: v Hurlinghamu ga Tilka Kunčič roj. Marovt (92), naj počiva v miru.

KRVAVO KOSOVO

Blizu Peči v zahodnem delu Kosova so neznani storilci ustrelili dva moška iz družine Musaj, ki je od leta 1999 sprta z družino nekdanjega kosovskega premiera Ramusha Haradinaja. Djeljadin Musaj in njegov vnuk sta se vozila v džipu, ko so neznanci streljali nanju iz nasproti vozečega avtomobila, je povedal tiskovni predstavnik kosovske policije Avni Morina. Agencija Beta trdi, da je družina Musaj od 1999 sprta s Haradinajevo družino. Haradinajevi naj bi obdolževali Musajeve, da so bili do 1999 v stikih s srbskimi oblastmi, zaradi česar naj bi bili preganjani člani družine nekdanjega poveljnika Osvobodilne vojske Kosova (OVK). En član družine Musaj je pričal na sojenju Ramushovemu bratu Dautu, ki so ga pozneje obsodili na pet let zapor. Musajevi pa obdolžujejo Haradinajeve, da so krivi za izginotje nekaj njenih družinskih članov med vojno junija 1999

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 75, pri pošiljanju po poti pa \$ 100; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebene*) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / *Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar*

